

Posudek na rigorózní práci:

Mgr: Hana Nestávalová: **Výkon paměťových mechanismů u dospělých osob s narušenou komunikační schopností**

Rigorózní práce je tvořena 199 stranami textu, seznamem prostudované, citované a použité literatury a bohatými přílohami.

Zájem o problematiku dospělých a zejména seniorů je v oboru logopedie stále průkopnický krok. Existuje jen málo prací teoretického rázu, ještě méně správně a kvalitně provedených studií. Proto považuji tuto diplomovou práci za velmi přínosnou svým způsobem zpracováním, zodpovědným přístupem a schopností konzultovat s různými odborníky a specialisty.

Seznam literatury je velmi rozsáhlý, pestrý a v souladu se zvoleným tématem. V teoretické části studentka postupuje od jednotlivých problematik ke specifickým námětům.

V jednotlivých kapitolách se čtenář postupně dostává od širší problematiky (zejména paměti) k problematice úzké, specifické. Velkou část teoretického rozpracování věnovala diplomantka právě problematice paměti, kterou podrobně charakterizovala v rozličných rovinách. Protože hlavní cílovou jsou dospělé osoby se získanou narušenou komunikační schopností (dále jen NKS), nabízí v 7.kapitole jen krátký pohled na fyziologii paměti. Za to vzhledem k zaměření je mnohem větší prostor věnován vztahu paměti a učení z různých hledisek, na niž navazuje kapitola 9 o vztahu paměti a řeči. Z teoretického rozboru nevyznívá dostatečně hlasitě, že osoby s narušenou komunikační schopností mohou být jen ojediněle testovány běžně dostupnými testovými bateriemi.

Druhou velkou problematikou, teoreticky zpracovanou je problematika dospělosti, a stáří.

Právě odkaz na aktuální demografické údaje, snižování průměrného věku osob s afázií, narůstajícího počtu osob s demencí (nejčastěji Alzh. typu) ukazují nejen na změnu v klientele logopedů, ale zejména na potřebu těchto odborníků v zařízeních pro různé skupiny osob s narušenou komunikační kompetencí. Práce s dospělými předpokládá i jiné metody práce. Na problematiku dospělosti a stáří navazuje základní charakteristika osob s NKS, které jsou dále v zájmu objektu praktického šetření. Pro rozsáhlost diplomové práce autorka vhodně zvolila strukturované představení jednotlivých skupin. Příznivě vidím zejména symptomatologii, v němž se prolíná zejména spojení paměťových výkonů a řečových výkonů. Jednotlivé kapitoly teoretických východisek mají své vnitřní členění, jsou vhodně doplněné schémata, grafy, obrázky. Jednotlivé informace v různých kapitolách jsou navzájem propojeny.

Praktická část představuje rozsáhlé, náročné a obtížné šetření u početné skupiny osob (90 osob, ze kterých dle vstupních kritérií vytvořila soubor 60 respondentů). Podrobná charakteristika celého souboru svědčí o důsledném, poctivém přístupu k evidenci dat, jejich členění. V souladu metodologií průzkumu je představeno vlastní tvoření testového materiálu, jsou formulovány argumenty, proč osoby s NKS jsou neúspěšné v běžně dostupných paměťových testech a proč logoped potřebuje nástroje, kterými rychle dokáže identifikovat oslabené složky paměti u specifických skupin. Podrobně jsou představeny vlastní kroky sběru dat. Evidence záznamů ve své přesnosti, přehlednosti svědčí o osvojených základních pravidlech a krocích výzkumné práce. Získaná data jsou zanesena v přehledných tabulkách a grafech. Výsledky jsou prezentovány v různých úhlech pohledu, skupiny celkově a mezi sebou, vnitřně skupina kvantitativně i kvalitativně, potom dle typu úkolu, z kvalitativního hlediska. Ve svých analýzách zohledňuje různé činitele (vzdělání, věk, další), které mohou

hrát významnou roli v reakcích probanda. Své výsledky porovnává i s nejčastěji používaným testem MMSE, poukazuje na shody a rozdíly právě u osob s NKS: Získaná data představuje přehledně v označených tabulkách, grafech doplněných analýzou. Za velmi pozitivní hodnotím vlastní reflexi autorky, která zaznamenávala vlastní postřehy při sběru dat, dovednosti konfrontovat odborné kritice vlastní produkt, hledat slabá místa a flexibilně a kreativně hledat další varianty. Podrobné, věcné a strukturované analýzy svědčí o hlubším zaměření studentky na tuto problematiku, o základních zkušenostech s těmito osobami. Aautorka začala představovat výsledky své práce na odborných logopedických konferencích.

Závěr: rigorózní práce je ve své teoretické i praktické části velmi zdařilá, úroveň zpracování je nadstandardně zpracovaná. Svou aktuálností je přínosem pro začínající i méně zkušené odborníky v oblasti terapie osob s NKS. Pečlivost a přesnost ve sběru i uchování dat svědčí o osvojení základních výzkumných dovedností, což je v těchto interdisciplinárních oborech pro samotný rozvoj oboru velmi významné.

Rigorózní práce splňuje požadavky na ni kladené.

Hodnocení: prospěla

PaedDr. Blanka Housarová, Ph.D

